

ที่ นร ๐๖๐๑/๑๐๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทำซ้ำวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

เรื่อง การพิจารณาให้ความเป็นธรรมและหลักเกณฑ์ในการชดเชยค่าเวนคืนเนื่องจากการก่อสร้าง
ทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๐๒/๑๖๑๔๓
ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณา ทบทวนความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒ ในเรื่องการพิจารณาให้ความเป็นธรรม และหลักเกณฑ์ในการชดเชยค่าเวนคืนเนื่องจากการก่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ และในเรื่องการกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนเพื่อสร้างทาง พิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นายอมร จันทรมบูรณ์) ได้ มี “บันทึกข้อสังเกตของเลขาธิการฯ” เสนอไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วย โดยเลขาธิการฯ (นายอมรฯ) เห็นว่า ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒ ไม่สามารถ จะแก้ปัญหาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประสงค์ได้ และเลขาธิการฯ (นายอมรฯ) ได้เสนอในบันทึกข้อสังเกตฯ ด้วยว่า ควรเสนอปัญหาให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์ที่ต้อง เวนคืนรวม ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) การกำหนดราคาที่ดินตามมาตรา ๙ วรรคสี่ ตามมาตรา ๒๒ และตาม มาตรา ๒๔ วรรคสอง ของคณะกรรมการกำหนดราคาที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๙ วรรคสอง และตาม มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มีหลักเกณฑ์เหมือนกันหรือไม่ และจะต้องใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๒๑ ทั้งมาตราหรือไม่ ถ้าไม่ต้องใช้มาตรา ๒๑ ทั้งมาตรา จะต้องนำราคาที่ดินที่เหลือจาก การเวนคืนที่มีราคาสูงขึ้นหรือลดลงมาหักหรือเพิ่มเงินค่าตอบแทนหรือไม่

(๒) การกำหนดเงินค่าตอบแทนสำหรับสิ่งปลูกสร้างจะใช้หลักเกณฑ์เฉพาะราคา ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดตามมาตรา ๒๑ (๑) เท่านั้น หรือใช้มาตรา ๒๑ ทั้งมาตรา

(๓) ในการกำหนดราคาอสังหาริมทรัพย์ (ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง) ตามเงื่อนไข ของมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๔) จะต้องเอาเงื่อนไขที่มีอยู่ในวันใช้บังคับพระราช กฤษฎีกาหรือในวันที่คณะกรรมการตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๓ มีมติ หรือในวันใด

(๔) การกำหนดเงินค่าทดแทนเพื่อความเสียหายสำหรับการออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้อยู่อาศัย (ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง) ตามมาตรา ๒๑ วรรคห้า จะต้องถือค่าเสียหาย (เช่น ค่าทดแทนวัสดุที่เสียหายจากการรื้อถอน ค่าแรงรื้อถอน ค่าแรงก่อสร้างใหม่ ฯลฯ) ที่เกิดขึ้นในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา หรือในวันที่คณะกรรมการกำหนดราคามีมติ หรือในวันอื่นใด

(๕) วัตถุประสงค์ของการเวนคืนในโครงการเพื่อก่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วน ที่จะมีการเก็บค่าผ่านทางเพื่อชดใช้เงินลงทุนและให้สัมปทานแก่เอกชน จะนำมาเป็นข้อพิจารณาเพื่อกำหนดเงินค่าทดแทนให้แตกต่างไปจากโครงการของรัฐอย่างอื่นที่ไม่มีการเก็บรายได้เพื่อชดใช้เงินลงทุนเช่นเวนคืนเพื่อทำสวนสาธารณะได้หรือไม่

(๖) ในกรณีที่ปรากฏว่าการกำหนดเงินค่าทดแทนหรือราคาเบื้องต้นที่กระทำโดยคณะกรรมการกำหนดราคาฯ มีความผิดพลาดและมีได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะมีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาความเป็นมาทั้งหมดของปัญหาที่เสนอให้พิจารณา รวม ๒ ครั้ง มีความเห็นว่า ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะผู้ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามโครงการก่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ ได้ร้องเรียนว่า ได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากเงินค่าทดแทนที่ได้รับนั้นต่ำเกินไป ไม่เพียงพอที่จะนำไปจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ที่มีสภาพใกล้เคียงกับที่อยู่อาศัยเดิมที่ถูกเวนคืน ขอให้รัฐบาลพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ซึ่งการทางพิเศษแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย และคณะรัฐมนตรีก็เห็นสมควรช่วยเหลือผู้ถูกเวนคืนดังกล่าว โดยจะให้ผู้ถูกเวนคืนได้รับเงินเพิ่มขึ้นในรูปของเงินค่าชดเชยพิเศษโดยเร็ว หากคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) จะพิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่กำหนดไว้ทั้ง ๖ ประเด็นดังที่เลขาธิการฯ (นายอมรฯ) เสนอ ก็จะต้องใช้เวลานานและไม่ทันต่อความเร่งด่วนของเหตุการณ์ และถึงแม้จะพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไปแล้ว ก็อาจจะไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีประสงค์ได้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) จึงเห็นว่าปัญหาที่พึงพิจารณาวินิจฉัยเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในขณะนี้ คือ คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้มีการจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษให้แก่ผู้ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามโครงการก่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ ทุกรายได้ หรือไม่ และถ้าหากไม่สามารถทำได้ ซึ่งในปัญหานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะรัฐมนตรีไม่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้มีการจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษให้แก่ผู้ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามโครงการก่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ ทุกรายได้ ดังนั้น ควรจะดำเนินการตรากฎหมายให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะพิจารณาให้มีการจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษให้แก่ผู้ถูกเวนคืนได้ในกรณีที่เห็นว่าจะเป็นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็จะดำเนินการต่อไปโดยเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ นาสกุล)

รองเลขาธิการฯ รักษาการในตำแหน่ง

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. ๒๒๒๒๐๒๐๖-๙

โทรสาร ๒๒๖๓๖๑๒